บทที่ 1
แนวคิดเกี่ยวกับการรู้เท่าทันดิจิทัล

วิชา 0001406 การรู้เท่าทันดิจิทัล

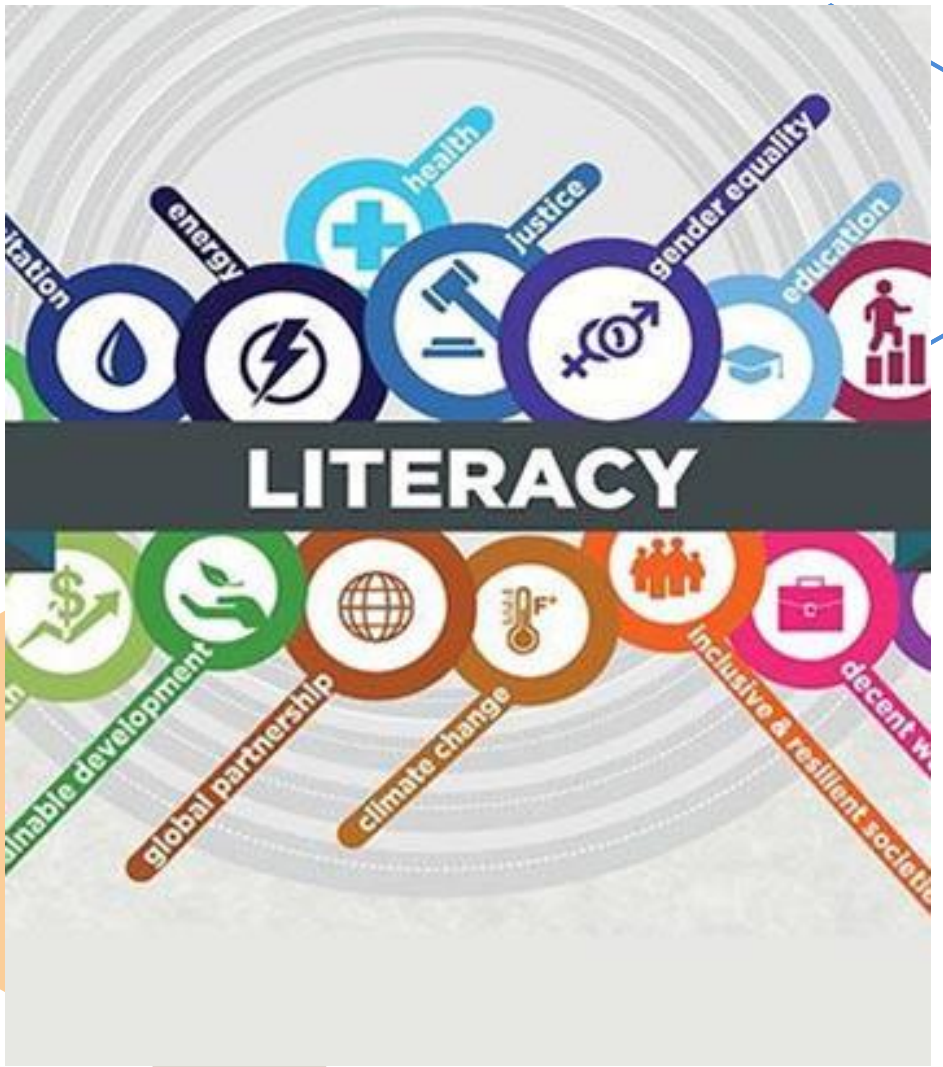

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
Department of Information Technology

จุดประสงค์การเรียนการสอน

- 1. อธิบายความหมายพื้นฐานเกี่ยวกับการรู้เท่าทันดิจิทัลได้
- 2. เข้าใจและอธิบายถึงทักษะที่เกี่ยวข้องในการรู้ดิจิทัลได้
- 3. สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาทักษะในการเข้าใจดิจิทัลได้

เนื้อหา

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการรู้เท่าทันดิจิทัล เช่น ความสำคัญของการรู้ดิจิทัล ความหมายของการรู้ดิจิทัล ความสัมพันธ์ของทักษะการรู้สารสนเทศและการรู้ดิจิทัล ระดับของการรู้ดิจิทัล
- ทักษะที่เกี่ยวข้องในการรู้ดิจิทัล เช่น การรู้สื่อ การรู้สารสนเทศ ทักษะการรู้สารสนเทศ การรู้เทคโนโลยี การรู้การสื่อสาร การรู้สังคม
- การพัฒนาทักษะในการเข้าใจดิจิทัล เช่น ทักษะและความรู้ดิจิทัล ตัวอย่างโมเดลทักษะและความรู้ดิจิทัล
- สรุป

บทนำ

- ในปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เริ่มต้นจากยุคแอนะล็อกไปสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถทำให้ค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็วจากทั่วทุกมุมโลก จึงทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในชีวิตของเราในหลายๆ ด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นเราจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อความก้าวหน้าและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องการปรับตัวจากการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี (Culture Shock) และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม
- เนื้อหาสาระในบทเรียนนี้จะพูดถึง ความสำคัญและความหมายดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อ การรู้เท่าทันเทคโนโลยี การรู้เท่าทันสารสนเทศ การรู้เท่าทันการสื่อสารและการรู้เท่าทันสังคม ตลอดจนการประยุกต์และพัฒนาทักษะในความเข้าใจและรู้เท่าทันดิจิทัล

01

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการรู้เท่าทันดิจิทัล

ความสำคัญของการรู้ดิจิทัล

- สังคมปัจจุบันได้เข้าสู่การเป็นสังคมฐานความรู้ ซึ่งคนในสังคมจะต้องเป็นแรงงานที่ใช้ความรู้ในการทำงาน (Knowledge Worker) จึงควรมีคุณลักษณะสำคัญคือ **เป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา** มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการรู้สารสนเทศ การนำสารสนเทศดิจิทัลมาใช้เรียบเรียงโดยการดัดแปลง ทำสำเนาในรูปแบบต่างๆ จากนั้นแบ่งปันโดยการโพสต์เผยแพร่
- เนื่องจากสื่อดิจิทัลมีพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนรู้ ของคนและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คนในสังคมจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสื่อดิจิทัลทั้งการรับส่ง การใช้การจัดการสื่อดิจิทัล และกระบวนการทำงานกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดการกับอารมณ์ของตนในสังคมสื่อออนไลน์ซึ่งเหล่านี้คือ **การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy: DL)**

ความหมายของการรู้ดิจิทัล

- **การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy: DL)** คือ ความรู้ ความเข้าใจในการใช้ เครื่องมือทางเทคนิค และเกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถพื้นฐานที่ใช้ในการทำงานกับเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายสารสนเทศ อันได้แก่
  - ความสามารถในการค้นคืน
  - การจัดการ แบ่งปัน และสร้างสารสนเทศ
  - ทักษะการเรียนรู้ในการทำงานกับสารสนเทศที่นำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์
  - ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และทักษะทางด้านอารมณ์และทางสังคม
  - ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร การร่วมมือกับผู้อื่น
  - การตระหนักด้านจริยธรรมและมารยาทบนอินเทอร์เน็ต

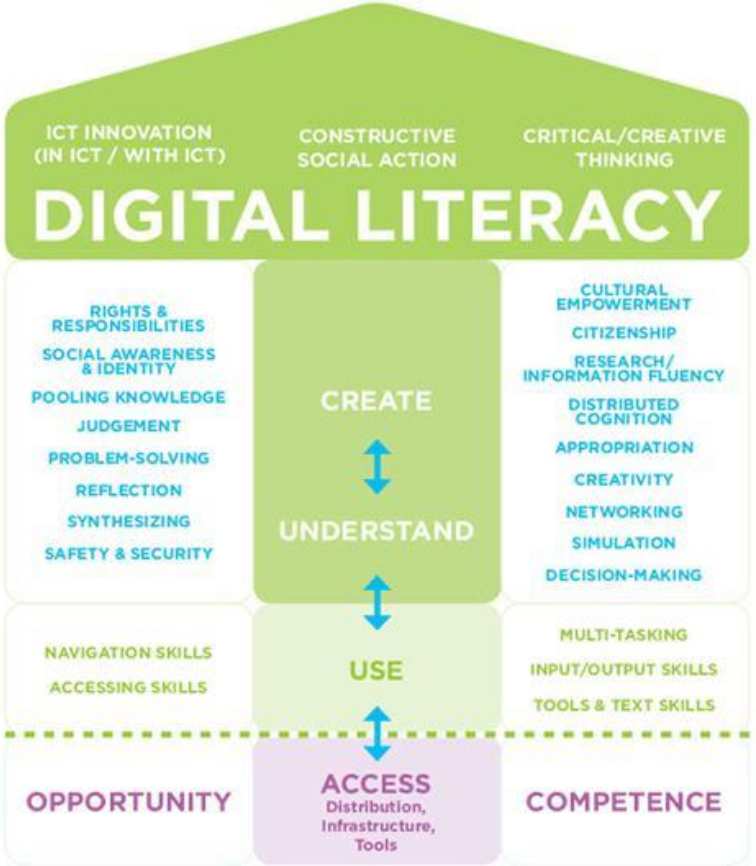

ความสัมพันธ์ของทักษะการรู้สารสนเทศและการรู้ดิจิทัล

- **การรู้สารสนเทศ (Information Literacy)** เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บหรืออินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นแหล่งสารสนเทศสำคัญ มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนและการใช้ชีวิตในสังคม การรู้สารสนเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญที่คนในสังคมต้องเรียนรู้เพื่อใช้ชีวิตร่วมกับสังคมยุคปัจจุบัน
- ACRL กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 5 ประการ ดังนี้
  1. ทราบความต้องการสารสนเทศของตน
  2. สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ตนต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
  3. สามารถประเมินสารสนเทศและวิเคราะห์แหล่งสารสนเทศในการเลือกสารสนเทศที่ต้องการ
  4. ใช้สารสนเทศตามความต้องการเฉพาะเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ
  5. เข้าใจและใช้สารสนเทศในเชิงเศรษฐกิจและประเด็นทางสังคม อย่างมีจริยธรรมและถูกกฎหมาย

ความสัมพันธ์ของทักษะการรู้สารสนเทศและการรู้ดิจิทัล (ต่อ)

- การรู้สารสนเทศต้องการรู้ดิจิทัลเพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งสืบค้นออนไลน์ที่เหมาะสมกับงานของตน การรู้สารสนเทศมีบริบทที่กว้างและการประเมินทักษะการรู้สารสนเทศนั้นจะต้องนำการรู้ดิจิทัลมาช่วย ดังนั้น การรู้ดิจิทัลจะสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนในสภาพแวดล้อมดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ของทักษะการรู้สารสนเทศและการรู้ดิจิทัล (ต่อ)

- การวิเคราะห์แนวคิดการรู้ดิจิทัลของ Bowden

กลุ่มทักษะ

- ทักษะการค้นคืนผสานกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการประเมินสารสนเทศที่ค้นได้
- การอ่านและทำความเข้าใจสารสนเทศที่ไม่ต่อเนื่องและมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง
- การเผยแพร่และตรวจสอบสื่อสารสนเทศเท่าๆ กับการเข้าถึงสารสนเทศ

กลุ่มความรู้

- ความสามารถในการสร้างความรู้จากสารสนเทศที่ถูกต้องจากแหล่งต่าง ๆ
- การตระหนักรู้คุณค่าเครื่องมือในการทำงานร่วมกับสื่อ
- การตระหนักในความสำคัญของเครือข่ายบุคคล
- การคัดกรองและจัดการสารสนเทศที่ได้รับ

ทักษะการรู้ดิจิทัล

- จากแนวคิดของ Gilster (1997) เสนอความเห็นว่าในการที่จะรู้ดิจิทัลนั้นควรมีทักษะ 4 ประการ คือ
  1. การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต (Internet Searching)
  2. การเข้าถึงและใช้สารสนเทศบนเว็บไซต์ (Hypertext Navigation)
  3. ความรู้เรื่องภาษาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น (Knowledge Assembly)
  4. การประเมินเนื้อหาสารสนเทศ (Content Evaluation)

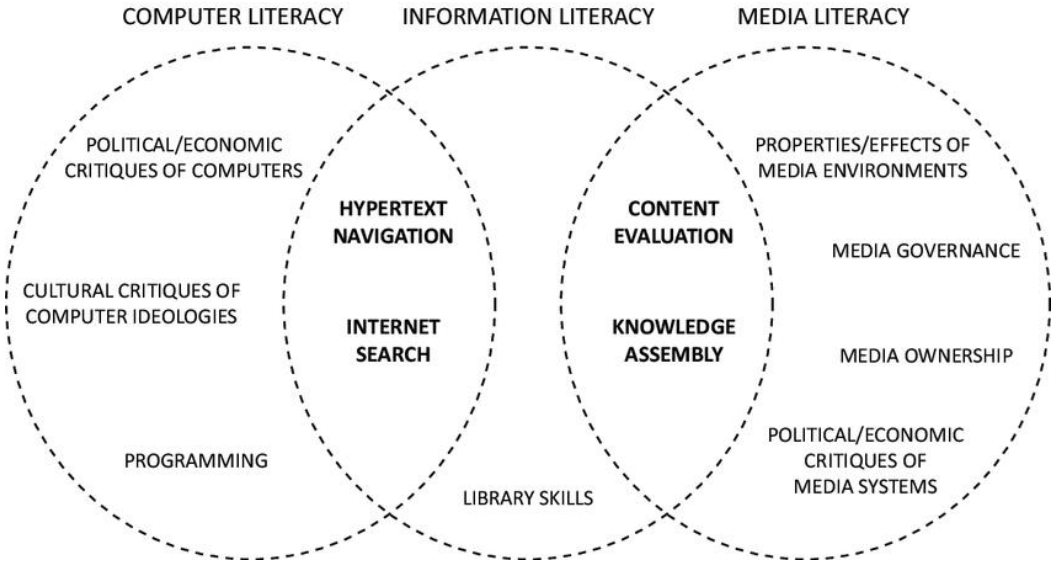

ระดับของการรู้ดิจิทัล

- Martin (2008) ได้นำการรู้ (Literacy) มาใช้ในการแบ่งระดับการรู้ดิจิทัลแบ่งเป็น 3 ระดับ

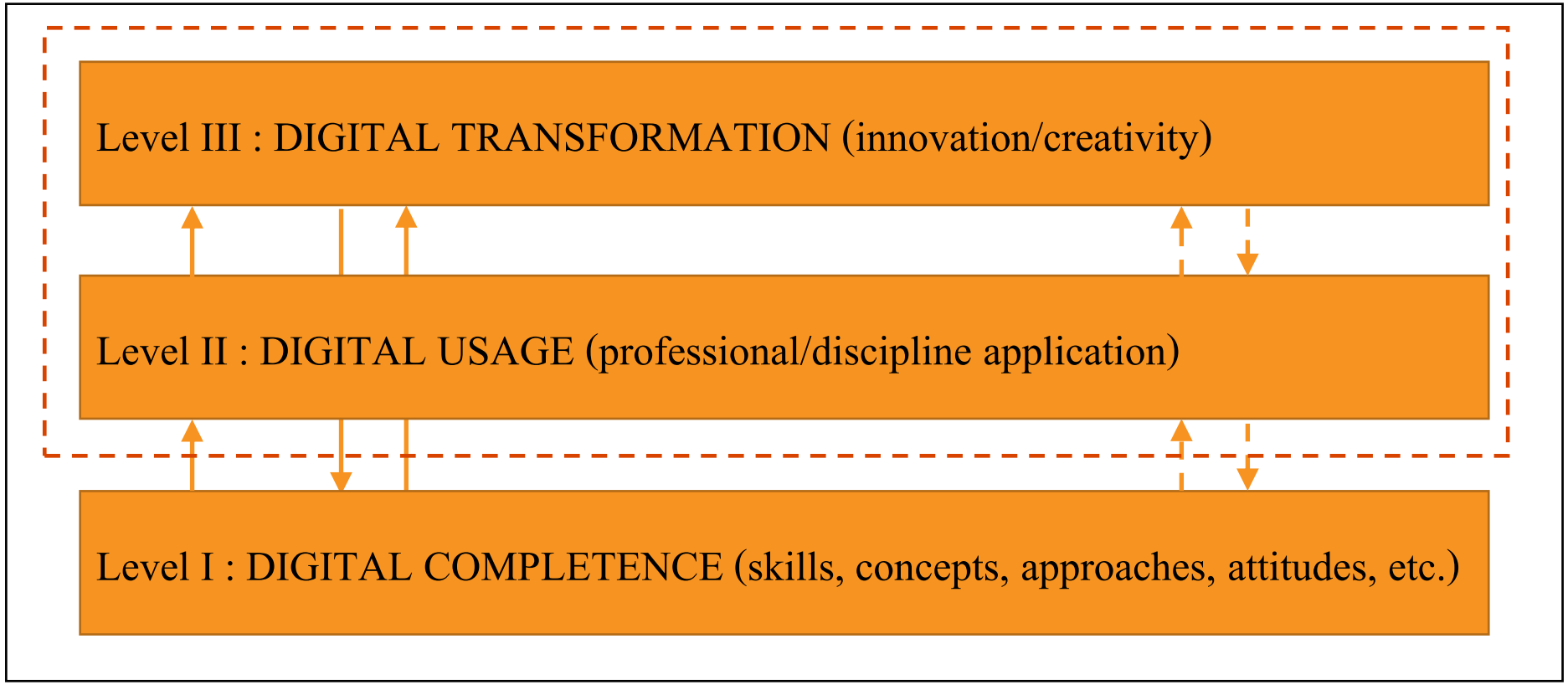

ระดับของการรู้ดิจิทัล

- ระดับของการรู้ดิจิทัล 3 ระดับ อันได้แก่

  ระดับแรก เป็นความรู้เรื่องเทคนิค คือการเรียนรู้สมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency)

  ระดับสอง เป็นการใช้ความคิดในบริบทการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลให้เหมาะสม (Digital Usage)

  ระดับสาม คือ การสะท้อนความคิดเชิงวิพากษ์ที่เกิดจากความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ และการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสังคม (Digital Transformation)

ระดับที่ 1 สมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency)

- เป็นพื้นฐานของการรู้ดิจิทัล สมรรถนะในระดับนี้มีความเหมาะสมกับการ**<u>นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</u>**สามารถใช้ได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม ประกอบด้วยทักษะที่แตกต่างกันเริ่มตั้งแต่
  1. การรู้ในสิ่งที่เห็น
  2. ทักษะการปฏิบัติ
  3. ทักษะการวิพากษ์
  4. การประเมินทัศนคติ
  5. การตระหนักรู้

ระดับที่ 2 การใช้ดิจิทัล (Digital Usage)

- เป็นเรื่องของการประยุกต์ใช้สมรรถนะดิจิทัลตามความต้องการ เพื่อ**พัฒนาตนเองหรือวิชาชีพเฉพาะแต่ละสาขา** ในขอบเขตความรู้มีความสำคัญต่อการใช้ดิจิทัลของ บุคคล กลุ่มหรือองค์กร
- รวมถึงการ**ใช้เครื่องมือดิจิทัล**ในการสืบค้นและใช้กระบวนการทางสารสนเทศมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ แนวทางแก้ปัญหาเพื่อทำให้งานสำเร็จ โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความต้องการ ได้แก่ การเน้นแนวทางการแก้ปัญหา การนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน หรือการบรรลุผลที่ต้องการในงานอาชีพ

ระดับที่ 3 การแปลงรูปดิจิทัล (Digital Transformation)

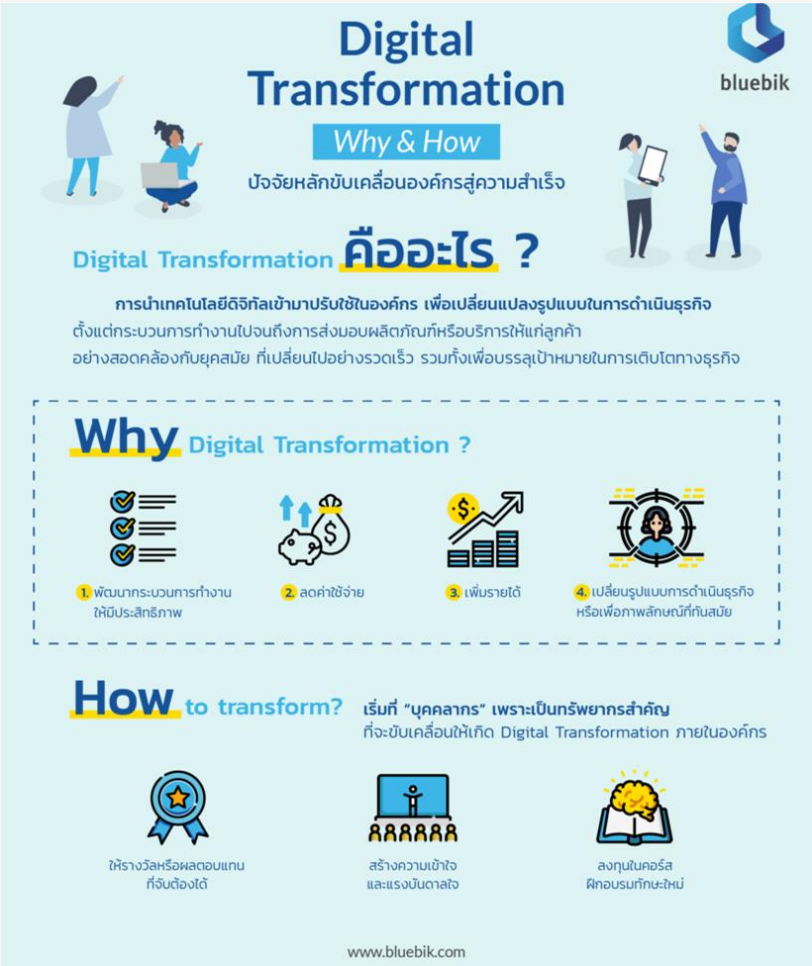

- เป็นขั้นสูงสุด ระยะนี้คือความสำเร็จเมื่อการใช้ดิจิทัลได้รับการพัฒนาให้สามารถสร้างนวัตกรรมและเกิดความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในวิชาชีพและโดเมนความรู้ (Knowledge Domain การกำหนดความรู้พื้นฐาน) สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม หรือองค์กร

ทักษะที่เกี่ยวข้องในการรู้ดิจิทัล

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
Department of Information Technology

ทักษะที่เกี่ยวข้องในการรู้ดิจิทัล

- ในความหลากหลายของทักษะ “การรู้ดิจิทัล” จะประกอบไปด้วยการรู้ 5 ด้าน คือ
  1. การรู้สื่อ (Media Literacy)
  2. การรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy)
  3. การรู้สารสนเทศ (Information Literacy)
  4. การรู้การสื่อสาร (Communication Literacy)
  5. การรู้สังคม (Social Literacy)

1. การรู้สื่อ (Media Literacy)

- เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เสพสื่อ โดยการเสริมสร้างให้ทุกคนมีความรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างพลังอำนาจให้แก่ประชาชนผู้บริโภคสื่อ การรู้เท่าทันสื่อนั้นต้องอาศัยทักษะในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลข่าวสารจากสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

  1. การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking)
  2. การคิดสังเคราะห์ (Synthesis Thinking)
  3. การคิดวิพากษ์ (Critical Thinking)
  4. การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative thinking)

- สรุปได้ว่า **การรู้เท่าทันสื่อ** คือ <u>การที่บุคคลมีความสามารถในการอ่านสื่อ (Literate) อย่างเข้าใจ สามารถประเมินค่าตีความนัยยะแฝงในสื่อและสามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเองได้</u>

2. การรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy)

- การรู้จักเทคโนโลยีตามความเป็นจริงทั้งคุณและโทษ เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

3. การรู้สารสนเทศ (Information Literacy)

- การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถของบุคคลในการตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศ และนำสารสนเทศไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนร่วม
- องค์ประกอบของการรู้สารสนเทศ 5 ประการ คือ
  1. ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดต้องการสารสนเทศ
  2. ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศ
  3. ความสามารถในการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ
  4. ความสามารถในการประมวลผลสารสนเทศ
  5. ความสามารถในการใช้และสื่อสารสารสนเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

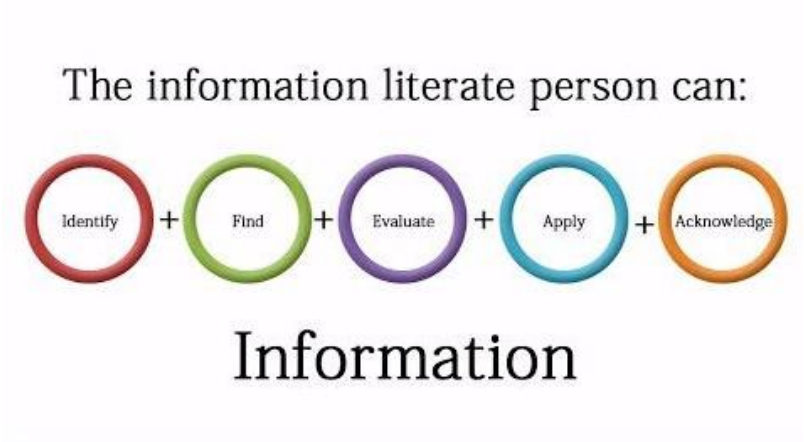

4. การรู้การสื่อสาร (Communication Literacy)

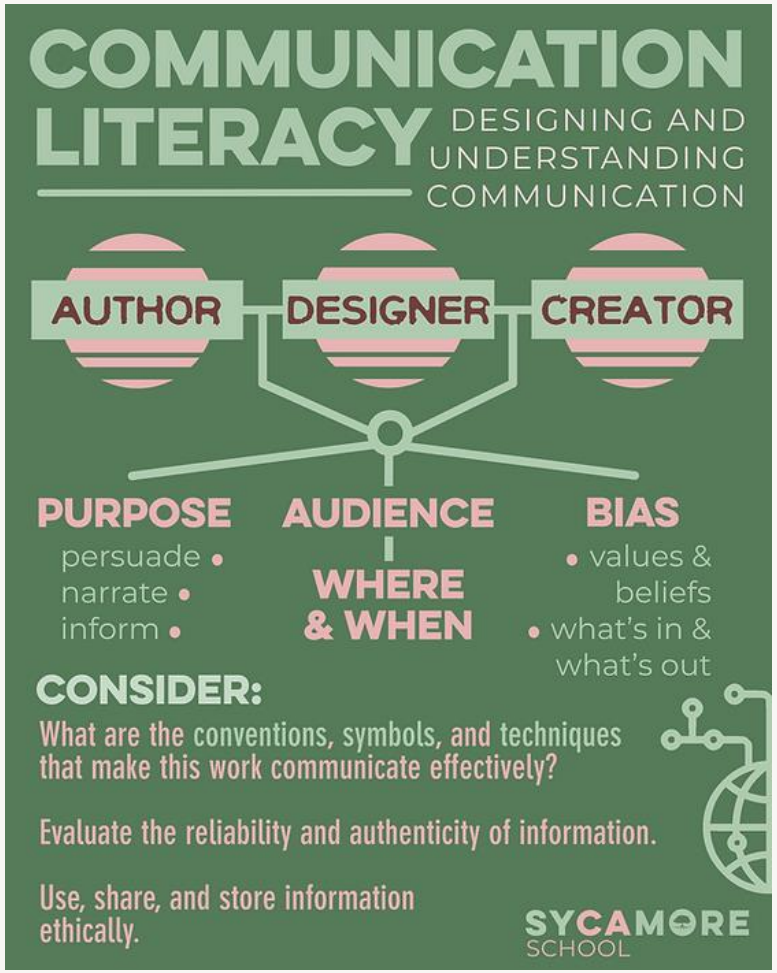

- การที่ผู้สื่อสาร รู้เท่าทันการสื่อสารทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การรู้เท่าทันจุดมุ่งหมายแท้ๆ ของผู้ส่งสาร รู้เท่าทันความหมายแท้ๆ ของสาร รู้เท่าทันสื่อ รู้เท่าทันผลโดยตรงและผลกระทบสืบเนื่องของการสื่อสารครั้งนั้น รวมถึงการสามารถวางท่าทีต่อการสื่อสารครั้งนั้นๆได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีการตัดสินใจเลือกท่าทีการสื่อสารที่เหมาะแก่สถานการณ์หรือสภาวการณ์นั้น

5. การรู้สังคม (Social Literacy)

- การรู้สังคม หมายถึง วัฒนธรรมแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งถูกพัฒนาผ่านความร่วมมือและเครือข่ายเยาวชนต้องการทักษะสำหรับการทำงานภายในเครือข่ายทางสังคม เพื่อการรวบรวมความรู้ การเจรจาข้ามวัฒนธรรมที่แตกต่าง และการผสานความขัดแย้งของข้อมูล มีดังต่อไปนี้

  1. ความรู้เชิงบูรณาการ
  2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดตัดสินใจ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
  3. ทักษะทางสังคมและทักษะการสื่อสาร
  4. ทักษะการเรียนรู้ด้วยการน าตนเองการค้นคว้าและเรียนรู้ผ่าน ICT
  5. เจตคติทางบวกต่อสมาชิกสังคม สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
  6. การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองของสังคมประชาธิปไตย
  7. สำนึกสาธารณะและความรับผิดชอบ

3

การพัฒนาทักษะในการเข้าใจดิจิทัล

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
Department of Information Technology

ทักษะและความรู้ดิจิทัล

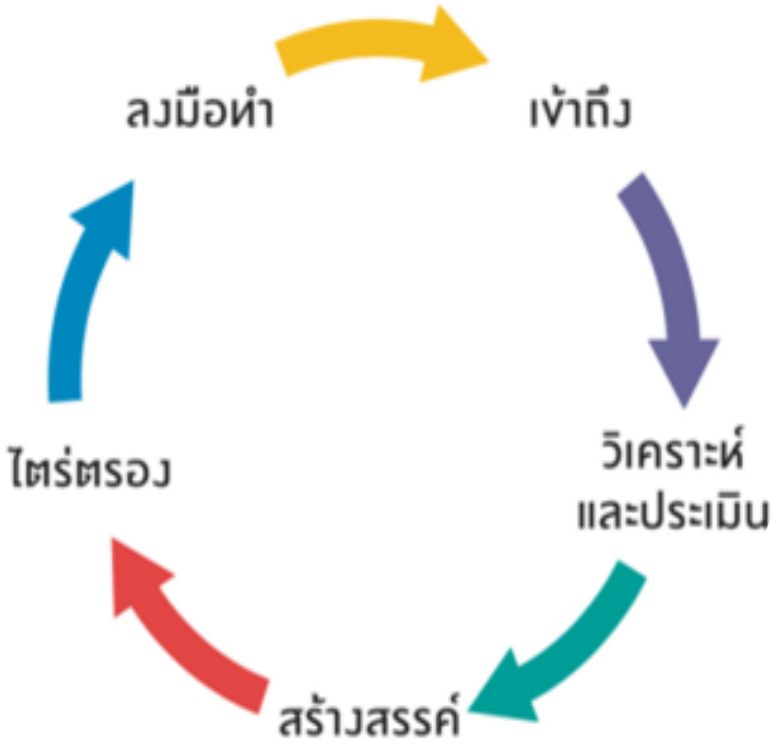

- ทักษะและความรู้ดิจิทัลจะช่วยให้เราใช้เทคโนโลยีเพื่อตอบโจทย์การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลได้อย่างรอบด้าน
- ชุดทักษะและความรู้ ด้านดิจิทัลนั้นมีหลากหลายมิติ ทั้งความรู้ ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีไอซีที รวมถึงความรู้ด้านอื่นๆ เช่น การสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น ความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์

ตัวอย่างโมเดลทักษะและความรู้ดิจิทัล

- ชุดความสามารถที่จำเป็นต่อการอาศัยอยู่ในโลกที่ฝังอยู่ในเครือข่ายดิจิทัล มีดังนี้

  ความรู้ด้านกราฟิก ความสามารถในการตีความเนื้อหาที่เป็นภาพกราฟิก และมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนและสรรค์สร้างสิ่งใหม่ๆ ผ่านหน้าจอ

  ความรู้ในการนำทาง ความสามารถในการจัดการกับแหล่งข้อมูลจำนวนมากที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันจำนวนมาก

  ความรู้ในการเชื่อมต่อและเข้าใจบริบท ทักษะในการเชื่อมโยงข้อมูลและสร้างความหมายให้กับข้อมูล

  ทักษะการโฟกัส ความสามารถในการลดสิ่งรบกวนจากเครือข่ายดิจิทัล และทำงานให้เสร็จลุล่วงได้ตามกำหนด

ตัวอย่างโมเดลทักษะและความรู้ดิจิทัล

ทักษะการทำงานพร้อมกันหลายอย่าง ความสามารถในการจัดการงานหลายอย่างพร้อมกัน

ความระแวงสงสัย ความสามารถในการ “ตรวจหาสิ่งไร้สาระ” หรือความสามารถในการแยกแยะแหล่งข้อมูลที่ตกยุค อคติ มีวาระซ่อนเร้นและหลอกลวง

ความรู้ด้านจริยธรรม ความสามารถในการสร้างความไว้ใจและเพิ่มคุณค่าในสายตาคนอื่นด้วยการสร้างสรรค์และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสม

ทักษะในการสร้างเครือข่าย ความสามารถในการจัดการเครือข่ายอันหลากหลาย รวมถึงการค้นหาและเชื่อมต่อกับเครือข่ายใหม่ๆ

ชุดความรู้ด้านสื่อใหม่ (New Media Literacy)

- ชุดความรู้ด้านสื่อใหม่จำเป็นสำหรับการสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมภายใต้สื่อยุคใหม่ ได้แก่

  1. เล่น (Play) การเล่นกับสิ่งรอบตัวจะช่วยเราในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ออกแบบแนวคิด หรือชิ้นงาน

  2. การเล่นบทบาท (Performance) การเปลี่ยนบทบาทอย่างคล่องแคล่วจะช่วยในการเข้าสู่ชุมชนออนไลน์ใหม่ๆ การตัดสินใจลงมือทำบางอย่างโดยคำนึงถึงจริยธรรม การปรับบทบาทระหว่างบ้าน ที่ทำงาน และโรงเรียน

  3. การจำลองสถานการณ์ (Simulation) ความสามารถในการตีความและสร้างโมเดลช่วยให้เราเข้าใจระบบและกระบวนการที่ซับซ้อน เช่น ระบบนิเวศวิทยา เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ได้ดีขึ้น

  4. การผสมผสาน (Appropriation) ความสามารถในการเลือกตัวอย่างและผสมผสานเนื้อหาสื่อขึ้นมาใหม่ ซึ่งช่วยให้เข้าใจงานสร้างสรรค์ เช่น ภาพยนตร์ ดนตรี ศิลปะ รวมถึงเรียนรู้ในประเด็นลิขสิทธิ์และวัฒนธรรมได้

ชุดความรู้ด้านสื่อใหม่ (New Media Literacy)

5. การทำงานหลายอย่างพร้อมกัน (Multitasking) ความสามารถในการสำรวจสิ่งรอบตัวอย่างรวดเร็วและเบนความสนใจไปที่รายละเอียดสำคัญ

6. การรู้คิดแบบกระจาย (Distributed Cognition) ความสามารถในการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อขยายศักยภาพทางความคิด ตั้งแต่เครื่องมือง่ายๆ อย่างไม้บรรทัด ไปจนถึงเครื่องมือที่ซับซ้อนขึ้นอย่างวิกิพีเดีย

7. ภูมิปัญญารวมหมู่ (Collective Intelligence) ความสามารถในการรวบรวมและเปรียบเทียบข้อมูลและความรู้ จากหลายแหล่งเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

8. ดุลยพินิจ (Judgment) ความสามารถในการประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของแหล่งข้อมูล รวมถึงการรู้จักแหล่งข้อมูลที่ดีและเหมาะกับวัตถุประสงค์

ชุดความรู้ด้านสื่อใหม่ (New Media Literacy)

9. การกำกับทิศทางข้ามสื่อ (Transmedia Navigation) ความสามารถในการติดตามการเคลื่อนไหวของข้อมูลข้ามสื่อแบบต่างๆ ในยุคปัจจุบัน

10. การสร้างเครือข่าย (Networking) ความสามารถในการค้นหา สังเคราะห์ และแพร่กระจายข้อมูล ไปยังกลุ่มเป้าหมาย

11. การเจรจาต่อรอง (Negotiation) ความเคารพมุมมองที่แตกต่าง และทำความเข้าใจแนวคิดแนวปฏิบัติทางเลือก ซึ่งจำเป็นต่อการอาศัยอยู่ในโลกปัจจุบันที่มีชุมชนที่แตกต่างหลากหลาย

12. จินตทัศน์ (Visualization) ความสามารถในการแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปของโมเดลภาพ และเข้าใจสิ่งที่โมเดลภาพต้องการสื่อสาร

สรุป

- การรู้ดิจิทัลเป็นความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางเทคนิค และเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถพื้นฐานในการใช้ในการทำงานกับเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายสารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการค้นคืน การจัดการ การแบ่งปัน รวมถึงการสร้างสารสนเทศและทักษะการเรียนรู้ในการทำงานกับสารสนเทศที่นำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์จากแหล่งที่หลากหลาย โดยใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะทางด้านอารมณ์และทางสังคม โดยการมีตรรกะการคิดที่ถูกต้องและไม่ใช้อารมณ์แต่ให้ความสำคัญกับเนื้อหา นอกจากนี้ยังต้องมีการมีทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร การร่วมมือกับผู้อื่น รวมถึงมีการตระหนักด้านจริยธรรมและมารยาทบนอินเทอร์เน็ต
- ในความหลากหลายของทักษะ “การรู้ ดิจิทัล” ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนั้น ทักษะเหล่านี้จะอยู่ภายใต้ของการรู้สื่อ (Media Literacy) การรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy) การรู้สารสนเทศ(Information Literacy) การรู้การสื่อสาร (Communication Literacy) และการรู้สังคม (Social Literacy)โดยทักษะแต่ละด้านนั้นมีความสำคัญในการรู้ดิจิทัลซึ่งการพัฒนาทักษะในการเข้าใจดิจิทัล ชุดทักษะและความรู้ ด้านดิจิทัลนั้นมีหลากหลายมิติ ทั้งความรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีไอซีที รวมถึง ความรู้ด้านอื่นๆ เช่น การสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น ความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้พลเมืองใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งต่อตนเองและสังคม

คำถามทบทวน

- 1. จงอธิบายความหมายของการรู้เท่าทันดิจิทัล
- 2. การรู้เท่าทันดิจิทัลมีความสำคัญอย่างไรบ้าง จงอธิบาย
- 3. ระดับของการรู้ดิจิทัล มีกี่ระดับ อะไรบ้าง จงอธิบาย
- 4. จงยกตัวอย่างทักษะที่เกี่ยวข้องในการรู้ดิจิทัล มา 3 ตัวอย่าง พร้อมทั้งอธิบาย
- 5. จงอธิบายทักษะความรู้ที่จำเป็นในยุคดิจิทัล พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
- 6. จงยกตัวอย่างการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในชีวิตประจำวันมา 1 ตัวอย่าง พร้อมทั้งอธิบาย

Next Lesson

บทที่ 2 พฤติกรรมสารสนเทศ

วิชา 0001406 การรู้เท่าทันดิจิทัล